

DRUGI HRVATSKI RURALNI PARLAMENT

Spa Golfer LifeClass Termi Sveti Martin, Izvorska 3, Toplice Sveti Martin

TERENSKA RADIONICA NA TEMU

KONCEPT NULA KILOMETARA:

LOKALNA HRANA NA LOKALNOM STOLU

Mjesto održavanja radionice: Vinska kuća Hažić

VODITELJICA: SONJA VUKOVIĆ, SLAP

■ Uvodničari:

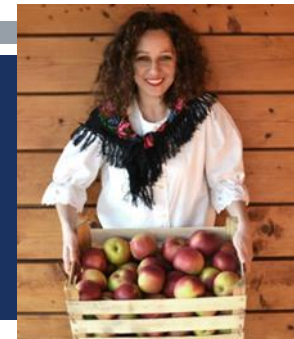
- Iva Jekić, LAG Središnja Istra
- Tatjana Hažić, OPG Hažić
- Branimir Blajić, LifeClass Terme Sveti Martin
- Matea Rešetar, RRA Slavonije i Baranje

Izvjestiteljice:

- Mateja Mihalić, REDEA
- Bogdanka Ćudić Vilić, LAG Baranja

TATJANA HAŽIĆ, OPG HAŽIĆ

- Razvoj OPG-a planiran u tri faze od 2013. do 2020. godine
 - 2012. ulaganje u solarnu elektranu (do 10 kW)- veći dio potrošnje OPG-a se na taj način opskrbljuje
 - Podmjera 4.2. iz Programa ruralnog razvoja; vinska omotnica –prerada soka (*1000l mjesečno za Terme Sveti Martin)
 - Idejni projekti u izradi – „treća faza razvoja OPG-a” – kamp (planirana prijava na podmjeru 6.4. za unaprjeđenje nepoljoprivrednih djelatnosti)
- Njihova filozofija:
 - Koncept 0km - Što kraća udaljenost između proizvođača i potrošača - manje posrednika
 - Otvorena komunikacija između proizvođača i potrošača
 - Svako od obitelji ima točno definiranu ulogu u OPG-u

IVA JEKIĆ, LAG SREDIŠNJA ISTRA

- Pilot projekt „*More od malih nogu*“
- **Cilj** : poticanje konzumacije svježije ribe
- Trenutna konzumacija ribe u Republici Hrvatskoj 8,5 kg/stan; EU 20 kg/stan; Portugal 56,8 kg/stan
- Aktivnosti projekta
 - okrugli stolovi s relevantnim dionicima (povezivanje sektora ribarstva i ustanova);
 - edukativne radionice za kuharsko osoblje (32 osobe iz odgojno obrazovnih ustanova s područja LAGUR-a, output radionica je „Morska kuharica“ koja sadrži 10 recepata);
- „More od malih nogu“ tek početak – ideja će se nastavljati razvijati kroz projekte suradnje LAG-ova

BRANIMIR BLAJIĆ, TERME SVETI MARTIN

- Vrlo važan spoj rada, iskustva i obrazovanja, okretanja marketingu uz primjenu načela ekonomije (starije i mlađe generacije)
- **1.300.000,00 kn predodređeno za marketing** („bez marketinga nema dobre prodaje”-ali marketing na način „prodaje” destinacije, a ne hotela kao takvog) - besplatan marketing malim OPG-ovima koji si to često ne mogu priuštiti
- **2,5 godine** je bilo potrebno da se uspostavi kompletna suradnja na relaciji OPG-Terme. Suradnja je proizašla kao potreba za proširenjem ponude - **Potpisan ugovor sa 16 OPG-ova**; ukupno **63%** proizvoda nabavljaju lokalno – cilj **70%** lokalne hrane
- Kvalitetni i dobri ponuđači su ključ uspjeha
- Savjet za druge hotelijere –**proširiti svoje vidike**
- Njihova filozofija: „Svi na svijetu imaju i zdravo i eko, ali ono što nitko na svijetu nema to je Međimurje”

MATEA REŠETAR, REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA SLAVONIJE I BARANJE

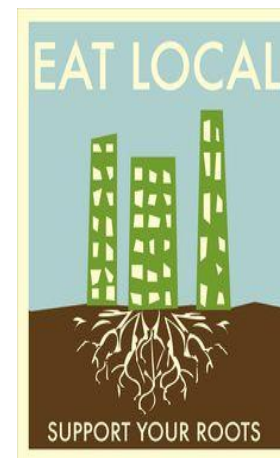
- **Projekt CAMARG**
- Potrošači postaju sve zahtjevniji i upravo to je bio razlog početka istraživanja i provedbe projekta
- fokus na izbjegavanju većeg broja posrednika u lancu opskrbe i dostavu proizvoda direktno na vrata potrošača
- testiranje principa Etržnice na području Slavonije i Baranje (po uzoru na primjer iz Italije – Cortilia, Fratelli Camisa)

GLOBALNO VS. LOKALNO

- **Sustav proizvodnje hrane** obuhvaća sve procese proizvodnje prehrambenih namirnica - način uzgoja biljaka i životinja, način na koji se odvija berba, žetva i klanje, način na koji se odvija prerada, pakiranje pa sve do transporta.
- Sustav proizvodnje hrane može se podijeliti na dvije velike skupine:

-**Globalni sustav** proizvodnje prehrambenih namirnica

-**Lokalni sustav** proizvodnje prehrambenih namirnica

PREDNOSTI I NEDOSTACI GLOBALNOG

- **+ prednosti globalnog:** namirnice se mogu konzumirati iz cijeloga svijeta i one koje inače ne bi uspijevale ovdje zbog specifičnih agroklimatskih uvjeta, različite namirnice dostupne su tijekom cijele godine bez obzira na sezonu, globalizacija pomaže razvoju manje razvijenih regija;
- **- nedostaci globalnog:** veći transport ima veće negativne utjecaje na okoliš, više se troši fosilnih goriva, viša je emisija ispušnih i stakleničkih plinova, namirnice nisu svježije, potrebna je dodatna prerada za transport, a s time i upotreba različitih kemikalija koje omogućuju duži transport, više pakiranja, hrana vrlo često prepakirana i preetiketirana, pitanje pouzdanog podrijetla, jačanje strane ekonomije

LOKALNI SUSTAV PROIZVODNJE HRANE

- **Lokalni sustav proizvodnje hrane** je termin koji opisuje proizvodnju prehrambenih namirnica unutar lokalnog područja ili regije.
- Ukupni proces odvija se u blizini kupaca odnosno konačnih potrošača čime se smanjuje distribucija i udaljenost koju prehrambene namirnice prelaze od mjesta proizvodnje do mjesta potrošnje

PREDNOSTI LOKALNOG SUSTAVA PROIZVODNJE PREHRAMBENIH NAMIRNICA

Lokalna ekonomija

- lokalno proizvodi dolaze sa većeg broja manjih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, a ne iz velikih tvrtki
- novac se neprestano ulaže i troši u regiji
- potiče se lokalna ekonomija i lokalni rast i razvoj
- više novca troši se u lokalnom gospodarstvu koji duže lokalno kruži – “ne odlazi” iz regije i ima visoki multiplikatorski efekt na lokalnu ekonomiju
- potiče se osnivanje novih lokalnih tvrtki i proširenje djelatnost postojećih
- poslovno umrežavanje - održavanje lokalne zaposlenosti, doprinos razvoju turizma i širenju turističke ponude

Pozitivni učinci za PG

- diversifikacija plasmana proizvoda
- mogućnost postizanja viših cijena
- mogućnost brže naplate
- veća sigurnost poslovanja
- poticanje razvoja različitih poslovnih vještina
- poticanje umrežavanja poljoprivrednih proizvođača

Podizanje kvalitete života lokalnog stanovništva

- Rad dostojan čovjeka- poljoprivrednici su adekvatno plaćeni za svoj rad, osiguravanje poslova u ruralnim zajednicama

Krajobrazna raznolikost i specifičnost, biološka raznolikost

- podržavanjem malih OPG-ova i tradicionalnih poljoprivrednih praksi podržava se očuvanje tradicionalnih krajobraza te tradicionalnih sorti i pasmina

Očuvanje okoliša

- mali OPG-ovi, za razliku od velikih, ne uzrokuju toliko negativnih posljedica za okoliš, jer veliki su najvećom dijelom konvencionalni poljoprivredni proizvođači koji proizvode isključivo visokoproduktivne sorte i vrste (monokultura) na konvencionalan način uz upotrebu velikih količina različitih agrokemikalija
- manji zahtjevi za pakiranje i ambalažu
- Očuvanje okoliša u kontekstu smanjenja „food miles” - smanjuje se potrošnja neobnovljivih izvor energije odnosno fosilnih goriva, smanjenje ispuštanja ispušnih i stakleničkih plinova

Sigurnost hrane

- postupkom globalizacije postavlja se pitanje sigurnosti hrane, kada je riječ o lokalnoj hrani, sigurnost hrane se može jamčiti u mnogo većoj mjeri

„Slijedivost hrane”

- u lokanim proizvodnim sustavima veća je slijedivost poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda jer je poznat cijeli proizvodni proces odnosno put kao i svi dionici koji su u njemu bili uključeni

Nutritivna vrijednost prehrambenih namirnica

- globalni sustav teži manjem broju visokoproduktivnih sorata koje imaju karakteristike koje olakšavaju daleki transport
- Namirnice s lokalnih farmi dozrijevaju na farmi, za razliku od globalnih koje se beru nezrele i dozrijevaju u umjetno stvorenim uvjetima zbog čega se utječe na nutritivnost

Socijalni aspekt i društvena korist

- stvara se osjećaj zajedništva, povjerenja, suradnje...
- ljudi upoznaju svoje poljoprivredne proizvođače i način na koji se proizvode prehrambene namirnice
- podiže se svijest o značaju poljoprivrede i važnosti očuvanja okoliša
- socijalna interakcija - ključni čimbenik u kvaliteti života u urbanim sredinama

LOKALNA HRANA NA LOKALNOM STOLU: RAZVOJNI PROBLEMI

- Nedovoljno znanja - poljoprivredni proizvođači moraju posjedovati mnoga znanja i vještine kako bi bili konkurentni na tržištu (proizvodnja – prerada – zakonske regulative – marketing – distribucija ...)
- Fokus proizvođača na prodaju primarnih proizvoda – nedostatna prerada
- Zakonska regulativa - nepovoljna uvozna politika, javna nabava, administracija
- Nedovoljno razvijena svijest lokalnog stanovništva o važnosti lokalno proizvedene hrane
- Nedovoljna suradnja proizvođača – nepovjerenje

LOKALNA HRANA NA LOKALNOM STOLU: RAZVOJNE MOGUĆNOSTI

- Podizati svijest potrošača
- Promijeniti zakonsku regulativu
- Educirati potrošače i poljoprivredne proizvođače
- Stvoriti uvjete i poticati poljoprivredne proizvođače da se udruže i zajednički nastupe na tržištu
- Stvoriti razvoj „zdrave” politike – utjecaj odozdo prema gore
- Prepoznati potrebe na lokalnoj razini – uključiti institucije
- Kratki lanci opskrbe, sustav kvalitete
- Proširiti poljoprivrednu proizvodnju na druge razvojne aspekte

PRIMJERI DOBRE PRAKSE:

- LifeClass Terme Sveti Martin
- Finoteka.com – izbacivanje posrednika, povezivanje različitih regija, dostava
- Stipino/Volim jabuke – dostava na kućni prag
- Go Green – olakšan tržišni nastup malim OPG-ovima (dostava na kućni prag)
- Etržnica – Internetska trgovina domaćih proizvoda s područja cijele Hrvatske
- Specijalizirani prodajni sajmovi
- Online tržnica u Italiji – dostava talijanskih proizvoda na području Velike Britanije
- Farmbox direct – koncept razvijen na području SAD-a
- Jajomati/mljekomati

TERENSKA RADIONICA- „KONCEPT NULA KILOMETARA: LOKALNA HRANA NA LOKALNOM STOLU”

Sudionici radionice:

Ana Žužić, LAG Sjeverna Istra
Anica Lenart, LAG Moslavina
Biserka Vudrag, Udruga Biserna dolina
Branimir Blajić, LifeClass Terme Sveti Martin
Brigita Dobriković, LAG Zapadna Slavonija
Brigite Požar, LAG Petrova gora
Dragutin Hendelja, LAG Prigorje-Zagorje
Igor Matek, LAG Zeleni trokut
Iva Jekić, LAG Središnja Istra
Jelena Gazivoda, Ured zastupnice u Europskom parlamentu Marijane Petir
Jurka Topol, REDEA d.o.o.
Lidija Dabić, LAG Baranja
Luka Magdić, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje
Marijana Petir, Ured zastupnice u Europskom parlamentu Marijane Petir
Marina Šimunović, LAG Posavina
Mario Željezić, LAG Sjeverozapad
Matea Rešetar, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje
Mateja Mihalić, REDEA d.o.o.
Miljenko Bujanić, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Mirela Faraguna, LAG Istočna Istra
Mirka Latas, LAG Srijem
Nikolina Vrbančić, Ured zastupnice u Europskom parlamentu Marijane Petir
Saša Rister, LAG Papuk
Sonja Vuković, Udruga za kreativni razvoj Slap
Stjepan Krobot, LAG Prigorje-Zagorje
Suzana Lesan, LAG Posavina
Tatjana Hažić, OPG Hažić
Tomislav Grbić, LAG Posavina
Vladimir Kovačević, Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije AGRRA

Izvešće pripremile:

Bogdanka Ćudić Vilić
Mateja Mihalić